

ТИЖНЕВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - TRIDENT **UKRAINIENNE**

Число 13 (467). Рік вид. XI. 31 березня 1935 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

Париж, неділя, 31 березня 1935 року.

Діловим зібранням комісії Українського Наукового Інституту у Варшаві, на якому зробив доповідь директор його проф. О. Лотоцький про п'ятиліття його існування, одзначено п'ять років життя цієї наукової установи, життя й праці непереривної, такої вже багатої на наслідки. Тому що громадянство наше тільки *post factum* довідалося про скромне внутрішнє зібрання, яким одзначено це свято не тільки Інституту, а й всієї української інтелігенції, не мало воно змоги звідусіль щиро привітати Інститут і його керовників у цей день.

Діяльність Інституту на полі української культури, збогаченню якої він спричинився, — у всіх перед очима. Хто б хотів докладніше ознайомитися з нею, того одсилаємо до огляду діяльності п'ятиліття Інституту, що про нього мова в цьому числі «Тризуба». Ясна так само та вага, яку має існування Інституту, і ще більше зроблена ним праця в нашому культурному житті.

Недавно ми з подякою одмічали допомогу урядових чинників чи громадських кол ріжних держав, які сприяли утворенню і підтримують існування українських наукових установ у Європі. Можемо тут лише повторити вислови подяки всім тим польським мужам держави й науки, які підтримали свого часу українську ініціативу й дали змогу їй здійснитися.

Сьогодні ми з особливою приємністю вітаємо основоположників

і керівників Інституту, які за цей час, перевівши величезну організаційну працю, досягли таких блискучих результатів.

Іменем усіх наших співробітників, читальників і прихильників складаємо глибоку пошану невтомному директорові Інституту проф. О. Лотоцькому і його ближчим співробітникам разом з побажанням Інституту щасливого розвитку й пишного розцвіту.

Слова і дійсність.

Хто має можливість слідкувати за совітською пресою, а особливо за промовами совітських «знатних людей» на різних з'їздах, той не міг не звернути увагу на те, що в лексиці цієї совітської «знати», як такої і на шпальтах совітської преси в останніх часах з'явилося чимало характерних слів і епітетів, якими окреслюється сучасна Україна.

«Україна — невід'ємна частина великого ССРСР», «Україна — непорушний форпост могутнього ССРСР», «Україна — вільна», «Україна — квітуча колгоспна республіка ССРСР» і т. д.

Тенденції, якими керувалися творці цих епітетів, для нас не є таємницею. Про одні з них, які подиктовані неугрунтованим страхом перед чужеземною інтервенцією, легко додуматися, про другі — одверто говорила й сама совітська «знать» на минулорічних з'їздах.

Еміграція за багатого і за часто говорить про поневолення Москвою України — і на одному з минулорічних совітських з'їздів П. Постишев був змушений заявити із з'їздової трибуни: «Немає більше Москви — старої дореволюційної в'язниці народів царської Росії. Ту Москву зніс великий жовтень...»

Еміграція на кожному кроці говорить про економічний визиск Москвою України — і совітська «знать» кинула гасло: «Україна — квітуча колгоспна республіка ССРСР», гасло, яке одразу перейняла вся совітська преса і яке ми так часто чуємо.

Це слова. Дійсність виглядає трохи инакше.

Дивлючися на цю дійсність, навіть В. Чубар, кілька тижнів тому, на 17-му всесоюзному з'їзді совітів не міг утриматися, щоб не сказати: «Ми призвичаїлися в нашому совітському союзі в останніх роках концентрувати увагу на велитнях нашої індустрії... Нашим бойовим і невідкладним завданням є дати споживачеві предмети широкого споживання».

Заспокоїти потреби споживача мають легка індустрія і кооперація.

Але цій легкій індустрії, як видно, ще багато бракує. Принаймні В. Чубар говорить, що «в цілій низці галузей продукції необхідно покликати до життя середні і дрібні підприємства, які належить швидко будувати», котрі й мали б дати країні потрібні товари широкого вжитку.

А кооперація? Про неї пише «Советская Торговля» (12. XII. 1934 — «На Украине сокращают торговую сеть») одверто і широко.

«Плани споживчої кооперації України передбачали в 1934 році відкриття 674 нових магазинів, 792 нових дрібних торговельних одиниць. Однак на протязі цілого 1934 року можна було спостерігати цілком протилежне явище — торговельна сітка споживчої кооперації систематично з кварталом в квартал скорочувалася...»

Скорочення торговельної сітки України за 9 місяців минулого 1934 року характеризувалося, як подає «Сов. Торговля», наступними цифрами: в першому кварталі було замкнено 46 магазинів, в другому — 147 і в третьому 301. Прогресія гідна уваги.

Ці і їм подібні приклади виринають з пам'яті завжди, коли доходить до нас відгуки нової хвилі промов на тому чи іншому совітському з'їзді, в яких співається хвалебні гімни новим економічним досягненням України — «квітучої колгоспної республіки ССРС»...

І. Липовецький.

Становище української еміграції у Франції та заходи Відділу Опікування.

Ріжні заходи, які було вжито французьким урядом супроти чужинців у зв'язку з безробіттям і великою економічною кризою, тяжко відбилися і на політичній еміграції у Франції, а тим самим на еміграції українській. На щастя, де-далі, тим все більше вияснюється, що французький уряд, приймаючи навіть досить суворі міри проти чужинців заробітчан, стоїть і далі твердо на ґрунті традиційної гостинності Франції до вигнанців, які завжди широким користувалися на її землі правом азилу.

Це доброзичливе відношення уряду з окрема до української еміграції з'ясувалося після певних кроків, які зроблено було Відділом Опікування української еміграцією, заснованим Місією УНР. Ініціативу до цих заходів поклав сам уряд в особі В. Прокоповича, який скликав у листопаді мин. р. нараду при участі голови Місії в Парижі, представника Відділу Опікування, Військового Товариства та Генеральної Ради. На цій нараді голова Місії запропонував певний план вступів і висунув на обміркування певні точки мемуару, з яким, на його думку, слід було звернутися до французького уряду. Внаслідок цієї наради Відділ Опікування дійсно виробив мемуар, в якому освітив становище нашої еміграції, її склад та історію й організацію її установ. До мемуару ввійшли і всі точки, розглянені на вищезгаданій нараді.

Меморандум Відділу Опікування взяв на себе передати до французького уряду голова Місії проф. О. Шульгин, який при листах переслав його до міністрів Луї Марена і Едуарда Ерію, що маймуть таке виключно поважне становище в сучасному кабінеті, а п. Ерію стоїть до того на чолі міністерської комісії, що займається справами чужинців узагалі. Обидва міністри з великою увагою поставились до цього мемуару, зазначивши в листах на ім'я п. Шульгина своє доброзичливе відношення до української еміграції. Особливо тепло поставився до останньої міністр Луї Марен, з яким голова Місії мав довшу особисту розмову, докладно з'ясувавши становище і жадання нашої еміграції.

З свого боку, міністр Ерію переслав мемуар той до міністра внутрішніх справ, прохаючи його поставитися до жадань Відділу Опікування з доброзичливою увагою.

В кінці лютого с. р. п. Реньє, міністр внутрішніх справ, в листі на ім'я голови Місії, підтверджуючи одержання мемуару, запевняє, що, приймаючи з огляду на сучасні обставини різні міри в справі чужинців, урядові установи завжди розглядають з найбільшою увагою жадання всіх емігрантів і з окрема емігрантів українських. Міністр запевнює тако-ж в своєму листі, що в кожному випадку, приймаючи ті чи інші рішення, береться на увагу особливо трудне становище емігрантів.

Так само, напередодні засідання комісії закордонних справ Палати Депутатів, голова Місії подав мемуар Відділу Опікування нашому знаному приятелю, депутатові Едуардові Сульє, заступнику голови Комісії. П. Сульє саме головував на згаданому засіданні, де було винесено ухвали, цілком відповідні до жадань Відділу Опікування. П. Сульє мав тако-ж не раз розмови в справі еміграції і з окремими міністрами.

Відділ Опікування підтримує тако-ж найтісніші зносини з п. Марселем Паном, представником Офісу Нансена в Парижі, що ставиться завжди доброзичливо до всіх його жадань і в міру можливости допомагає поладжувати справи, що торкаються окремих українських емігрантів.

Таким чином, Відділ Опікування, працюючи завжди в повному розумінні з такими нашими громадськими установами, як Генеральна Рада Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції та Т-во б. Вояків Армії УНР у Франції, котрі дбають про те-ж кожен у своїй сфері, — особливо відмітити слід працю між комбатантами, — робить все можливе, щоб улегшити становище нашої еміграції у Франції.

Ті відповіді, які одержано було від високих представників французького уряду, підтверджують гуманні настрої міністрів і показують, що нашої еміграції в цілому не загрожують у Франції жадні прикрі несподіванки. Це звичайно не позбавляє її тих труднощів, які зв'язані з загальним становищем у Франції, що переживає зараз тяжку економічну кризу. Практика показує тако-ж, що різні труднощі формального характеру можуть повставати і постійно повстають перед поодинокими емігрантами, які виникають у зв'язку з обмеженням праці чужинців узагалі і т. д. Але-ж, безперечно, і доброзичливе відношення вищих представників влади до нашої еміграції дає принаймні змогу надіятися на більш або менш щасливе поладження і цих окремих випадків, як би трудні й неприємні вони не були.

З міжнароднього життя.

— Д о с и т у а ц і ї .

За переломової хвилі, — а така зараз сталася в міжнародніх взаємовідносинах Європи після анулювання Германією військових обмежень, накладених на неї Версальським договором, — тижневику не вгнатися за поточними щоденними фактами та змінами настроїв. Про все те читачі наші, явна річ, дізнаються з газет, а на нашу долю залишаються лише контури та загальне закреслення політичних ліній ситуації.

У пресі та в приватніх розмовах тепер що-разу доводиться чути про те, що на сьогодні переживає Європа становище, тотожне з тим, що були в ній на пам'ятний рік 1914. На перший погляд справді неначебто дуже щось подібне сталось. На тлі європейських взаємовідносин зарисувалися ніби-то цілком аналогічні з тодішніми ворожі собі дві групи держав — одна з Францією на чолі, друга — з Германією, а наймогутніша держава Європи, островна Англія, як і тоді, стала осторонь і не вказує ясно, на який бік притулиться вона, коли б дійшло до справжнього конфлікту між вказаними державами. У році 1914 таке становище англійське, мовляв, спричинилося до війни, бо Центральні Держави були певні того, що Британія не стане на чийсь стороні в континентальній боротьбі, а залишиться нейтральною, щоб зберегти за собою останнє слово арбітра, і тим багато виграти. Року 1935 ситуація ніби повторилася, і ті самі причини мусять знову-ж таки привести до конфлікту, що скінчиться великою війною.

Назверх такого роду аргументація може здаватися дуже переконуючою, але лише назверх, бо суттєві елементи можливого зараз європейського конфлікту різко відмінні від тих, що викликали війну року 1914. Тепер, *post factum*, добре знаємо, про що ходило тоді, про що мріяли в Середній Європі, зачинаючи війну. Ходило про експансію на Захід, через Бельгію і Нідерланди до Ламаншу, про суходольне розбиття Франції, про морське надчерблення Англії, про зведення цих держав до другорядного становища в світовому обігу. Знаємо, що з того вийшло; мо-

гутні хвилі німецької експансії розбилися об непереможний спротив загрожених націй, історія вказала всім, що західні європейські кордони назавжди непорушні, що германській експансії в цьому напрямі шляхи на сім замків запечатані. Це наявно зрозумів і сам буйний новий вождь германський, бо виключив він із своєї книги, що стала, як відомо, німецькою євангелією, усе, що говорилося в ній про Францію й проти неї, як майбутньої противниці в ближчій війні. Це зрозуміли, як здається, і в Англії. Бо-ж не такий англійці народ, щоб не готуватися до боротьби і не вступити до неї, коли щось і звідкись їм загрожує. Бо-ж принципу блискучої ізоляції, до якого вони неначеб-то повернулися, дотримуються вони лише тоді, коли на їх власному обрії нічого загрозового не видно. А на сьогодні, як відомо, їх європейський обрій не кінчається в Ляманші, а посунувся вже далі — на Рейн.

Підложжам можливого зараз конфлікту являється не Захід, не рейнські інтенції, а інші частини континенту. З частин — це Середня Європа з Подунав'ям, але найбільше й особливо — її Схід, себ-то ота новітня Евразія, що утворилася там у подібні «соціалістичної батьківщини». За минулої війни в її центрі стояли Франція та Англія, головні осередки модерної європейської цивілізації. Тому та війна й стала великою і світовою, тому вона була й нещасливою для німців. У майбутньому конфлікті в центрі боротьби стоятиме ССРСР, викривлений та все ще вабливий для соціалістичного світу зразок його політичних інтенцій. На думку московської преси, і там у ССРСР, і тут, на еміграції, — що правда, тут лише здебільшого — внаслідок майбутнього того конфлікту мусить бути встановлена назавжди непорушність кордонів большевицької держави. Про це саме в голос говорять не лише совітські дипломати і їх патріотичні емігрантські підголоски, але й де-хто з новітніх прихильників Москви в Середній Європі. Про це саме можна почутти і у Франції, бо значна частина політиків цієї країни зв'язана ще такою недавньою загрозливою примарою германської небезпеки на Рейні, і до нових горизонтів ще не вгляділася.

Згідно з цією тезою переходить зараз і розподіл сил політичної opinіo в Європі і на цілому світі. Коли до того розподілу придивитися, то зразу-ж видно, що майбутній конфлікт, колгільки він станеться, дасть інші державні угруповання, ніж то було в р. 1914. Не ввійдуть до конфлікту Сполучені Штати Північної Америки, а тако-ж ні одна з латинських американських республік, що стояли за великої війни по боці Франції. Не ввійде напевно й Англія — рішачий чинник минулої війни; не видно, щоб могла ввійти й Італія, хоч і яка вона зараз ворожа Германії. А втім, до конфлікту не вступить мабуть таки навіть і Франція, за винятком хіба що лише того крайнього випадку, коли б німецькі інтенції загрозували безпосереднє державному існуванню її союзників у Середній Європі, бо союзні зобов'язання Франція завжди і до кінця виконувала чесно. Тому саме московські люди так і напосідаються, щоб як найскорше став фактом спланований ними франко-совітський військовий союз у подібні Східного пакту. Але не так це проста для Франції річ — отой союз, що б його можна було так таки негайно й не довго думаючи підписувати.

Таким чином, з того одного перечислення можна, здається, зробити висновок, що коли б той конфлікт і стався, то, по-перше, не буде він світовим, бо цілий світ не стане в оборону ССРСР, а по-друге, не буде він, мабуть, і ціло-європейським, бо в Європі тільки про те зараз і думають, як од того конфлікту одгородитися, бо європейці зараз усі дуже добре відчують, що, як хтось недавно сказав, Європа стала занадто малою для нової великої війни, що для того потрібні вже тепер більші простори.

Коли-ж справжній, тоб-то чисто Західній Європі пощастить одгородитися від участі в тому новому конфлікті, малим він від того ще не стане. Бо-ж лінії його учасників може простягнутися все таки приблизно на два континенти, од Берліну і до Токіо включно. В центрі тої

боготьби стоятиме Москва, а внаслідок її виявлена буде та чи інша доля числених нових націй і новий розподіл політичних сил на Сході Європи і на північній території Азії. Оце останнє, а не чисто європейські перипетії, являється тлом, на якому переходять всі поточні міжнародні події, все одно, чи то будуть подорожі Саймона до Берліну і Ідена до інших столиць, чи заява Франції до Ліги Націй, чи проголошення Італії про її силу і поготовність на всіх фронтах, чи щось інше. Міжнародний інтерес перейшов зараз остаточно з Заходу на Схід.

Observer.

З преси

Свого часу Постишева було послано на Україну, щоб «усмирити» українських «ухилистів», які занадто захоплювалися українізацією. І він свого досяг. Про результати своєї «великодержавної» роботи він соковито розказав у промові «Про де-які завдання марксо-ленінської освіти», виголошеній 22 лютого на пленумі Київського міського партійного комітету. От що, між иншим, говорив Постишев:

«Є в нас такі члени КПБУ, які вже українізувалися непогано, а де-які навіть дуже добре володіють мовою, але за останній час вони почали дезукраїнізуватися і навіть перестали говорити по українському. Треба прямо сказати, що ці люде ллють воду на млин ворога. Це серйозне явище, на яке ми повинні звернути особливу увагу» («Вісті» з 6. III. 35 р.).

Така то українізація Постишева й такі то байки большевиків про «національну форму» большевицьку роботу.

* * *

В черговому «Bulletin Mensuel de la Fédération Nationale des Militaires belges, Mutilés et Invalides de la Guerre» за місяць березень с. р. уміщено статтю під заголовком «Прекрасний жест», в якій одзначено, як з нагоди роковин смерті короля Альберта I-го делегація Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції на чолі з ген. штабу ген.-хор. О. Удовиченком поклала китицю живих квітів перед монументом покійного короля в Домі Бельгійських Інвалідів та наведено повністю текст промови голови Т-ва. Текст цієї промови було вміщено свого часу в «Тризубі».

В Українській Православній Церкві в Парижі

в неділю 31 березня с. р. о год. 10.30 відбудеться служба Божа,
а по ній панахида за спокій душі

Тараса Шевченка.

Хроніка

З життя укр. еміграції У Франції.

З життя Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі.

— Сторінка бібліофіла. Бібліотеці подаровано: «Н. Костомаровъ. Богданъ Хмельницкій. Изданіе второе, дополненное. СПб. 1859». Дар пана Ігната Гавилка.

Жертводавцеві складає Рада Бібліотеки щирю подяку.

Бібліотека отримала також книжку: Сементовській—«Старина запорожская, малороссійская и донская» С. Петербургъ, 1848 г. Дар В. Прокоповича.

Од редакції «Тризуба» отримала бібліотека «Studio», число осіннє 1913 р., присвячене українському мистецтву з статтею покійного М. Біляшевського, з численними ілюстраціями, здебільшого з Київського Національного Музею.

Та своїм коштом придбала Бібліотека такі книжки: 1) «Письмо Н. И. Костомарова къ издателю «Колокола» съ предисловіемъ М. Драгоманова. Изданіе «Громади». Genève, 1885». 2) «Марія», поэма Т. Гр. Шевченка съ переднимъ словомъ и замѣчаніями М. Драгоманова. Переводъ съ украинскаго. Женева. Типографія «Громади». 1885. 3) «Юлітні пісні українського народу XVIII—XIX ст. з увагами М. Драгоманова. Частина перша, розділ першій. Genève. 1883». 4) «Ю. В. Романовській. Украинскій сепаратизмъ и Германия. Японія, г. Токіо. 1920». 5) «Hladick V. P. Une année d'administration polonaise. Par le fer et par le feu. Paris, 1920».

Маючи й далі намір регулярно подавати до відома цікавіші придбання, Бібліотека, за ласкавою

згодою редакції «Тризуба», наведитиме їх в рубриці «Сторінка бібліофіла».

— Складка нова починається на придбання для Бібліотеки книжки: *Annales de la Petite-Russie ou l'histoire des Cosaques Zaporogues et des Cosaques de l'Ukraine, ou de la Petite Russie, depuis leur origine jusqu'à nos jours, suivie d'un abrégé de l'histoire des Hetmans des Cosaques, et des pièces justificatives.* Par Jean Benoit Scherer. 2 томи. 1788 р. Париж.

— Товариська бесіда в редакції «Тризуба» відбулася знову в неділю 24 березня с. р. з добрим успіхом. Чистого прибутку бесіда дала 144 фр. 50 с., які пішли на допомогу українським безробітнім і хворим.

— Національне свято в Канах. 22 січня с. р. Українська Громада в Канах улаштувала урочисті сходи нагади 17-тилітньої річниці проголошення незалежності Української Держави.

Голова Громади п. Бондар привітав сходи з державним святом, підкреслив значіння цього свята, згадав про ті жертви, які уже приніс за свою самостійність український народ, зазначаючи, що в цей час треба всім нам бути готовими і для дальшої активної боротьби. Далі промовець запропонував ушанувати вставанням і хвилиною мовчанки пам'ять тих борців, що полягли за волю України.

Доповідь, присвячену події 22 січня, виголосив п. Довженко. Доповідь цю було дуже добре складено й вислухали її присутні з великим зацікавленням. Ділилася вона на три основних частини: українство перед вій-

ною й резолюцією, українство в часі війни й революції, українство сучасне й становище української справи та завдання української політичної еміграції.

Доповідь ця викликала жваві дискусії, під час яких виступив і якийсь прихильник совітів, що намагався доказувати, що є совітський український уряд, українська школа, церква й т. д., видаються українські книжки, є українські совітські дипломати й інше.

— А де ці українські дипломати сидять? — питається один із присутніх.

— У московському ППУ — відповідає інший голос, і нефортуний совітський адвокат замовчує.

На прикінці сходинок переведено було між присутніми збірку на Український Музей Визвольної Боротьби в Празі.

С л о б о ж а н с ь к и й.

— Свято пам'яті Т. Шевченка в Крезі. В неділю, 24 березня с. р. в Крезі місцевими громадянами вшановано було Шевченкові роковини. На свято це завітали з Парижу протоієрей Іл. Бриндзан та п. М. Ковальський.

Рано в неділю відбулася урочиста служба Божа, яку правив п.отець Бриндзан, після неї панахида по Шевченку. Співав хор, складений з місцевих громадян та козаків під орудою п. Фурси, кубанського козака. Не можна не відмітити великі старання наших громадян, що в тих несприятливих умовах життя в Крезі зуміли так надзвичайно гарно обставити все свято, а з окрема приготувати помешкання до служби. У великій звичайній салі було влаштовано іконостас з тісно зв'язаних гілок живої ялинки, що переділили стларь од салі від стелі аж до долу. У тому живому іконостасі пороблено було північні й південні двері та царські ворота. З боку церкви оздоблено було той іконостас зірками, квітами, блакитне-жовтими бин-

дами та стрічками. Над царськими воротами — тайная вечеря, оздоблена рушником, з боків, на аналойчиках, прикрашених те-ж квітами й вишивками, — ікони Спасителя й Божої Матері.

Служба виділася надзвичайно урочисто. Пахощі свіжої ялинки й ладану, добрий спів хору і мудре, глибоке, зворушливе слово п.-о. І. Бриндзана творили урочистий настрій у присутніх, а величність самої служби єднала українські серця, що злилися в одному почуванні шани й гонду пам'яті великого пророка України. Прикрасу церкви зробили п. п. Турик, Махно, Гришкович, Іскрак та Колющенко.

По обіді в тому-ж помешканні відбулося святкування Шевченкового дня. До свята цього прилучилася місцева козака станиця на чолі з отаманом Біловим, що одночасно вшановувала пам'ять свого покійного вождя Каледина.

Розпочав свято промовою п.-о. Бриндзан, що вказав на голю й значіння українського національного поета, потім п. Ожембівський відчитав довшого реферата про життя, діяльність і творчість Т. Шевченка, далі промовляв п. М. Ковальський, що взяв собі темою виховуюче значіння пророка українського визволення, а потім і отаман козачої станиці Білов, що склав в імені станиці шану перед пам'яттю нашого поета та приєднав і свої почуття пошани. Потім, одмітивши роль покійного вождя козаків Каледина і зазначивши, що спільна доля України й козацьких земель вимагає спільної боротьби проти Москви, п. Білов висловив певність, що однодушність настрій у сучасному буде в майбутньому запорукою для перемоги наших спільних ідей.

Далі хор заспівав «Заповіт». і всі присутні, як один, встали.

Решта програму складалася із співів і декламацій дітей. Українські діти читко й голосно декламували твори Шевченка, із захопленням передавали вічне й могутнє слово нашого Будителя. Так само заспівали вони

цілим хогом кілька українських пісень. Підготовляв цей хор п. Турин. Дитячі виступи виявили, що батьки крєзотянських дітей надзвичайно дбайливо ставляться до їх національного виховання.

Загальне вражіння від Шевченкових свят в Крєзо зісталося надзвичайно гагне, воно показало, що, не дивлячися на скруту й тяжкі обставини, місцеві громадяне знаходять досить творчих сил та активности, коли ходить про маніфестацію шигшого національного погляду.

Візита п.-о. І. Бриндзана та п. М. Ковальського до Крєзо мела ще своїм завданням злагодити пекуче й болюче питання української дитячої школи. На другий день п. М. Ковальський разом з сотн. Романюком, представником Т-ва Б. Вояків, та п. Сабардаком, головою місцевої Громади, одвідали віце-директора заводу п. Перюше, якому виклали справу організації дитячої школи в Крєзо і просили його, щоб дирекція заводу допомогла цій справі. П. Перюше, вислухавши делегацію, пообіцяв предоставити помешкання для школи і взагалі допомогти. Таким чином можна сподіватися, що скоро школа в Крєзо буде функціонувати. Побажаємо їй успіху й розвитку.

— Б л а г о д і й н и й у к р а ї н с ь к и й б а л ь у К р є з о . Управа Української Громади у Крєзо та Моншанен спільно з вільними козаками влаштувала 23 лютого с. р. баль на користь одного хворого безробітного.

Цю добротину ініціативу було зустрінито нашим громадянством з великою прихильністю, не дивлячися на агітацію проти баду не тільки росіян, а й де-кого з українців, які ганебно поводити себе, намовляючи людей не йти на цей баль. Таким панам не місце в наших українських організаціях!

Гості зібралися о год. 9 веч. На жаль, йшов дощ і не могли прийти на баль гості з оклиці Крєзо. Пройшов вечір дуже добре. Танці часто переївлялися гопаком, який виконували пп. Мельниш і Турин та де-хто і з ко-

заків. Було влаштовано тако-ж і лотерею, в якій брали участь і французи. О год. 3-ій ранку відбулася спільна вечеря учасників балю, а закінчився баль аж о 7 год. рано.

Й. Т р о я н .

У Польщі.

— П'ятиліття існування Українського Наукового Інституту у Варшаві.

21 березня с. р. в помешкані Інституту відбулося засідання Наукової колегії Інституту з таким порядком денним: 1) Промова директора Інституту проф. О. Лотоцького з нагоди п'ятиліття праці Інституту, 2) Доповідь проф. В. Садовської: «Господарські підсумки совітської колоніальної політики».

— На засіданні Економічного Семінару при Українському Науковому Інституті у Варшаві, що відбулося 7 березня с. р., п. Гл. Лазаревський зreferував останню польську літературу про СССР.

В розпорядженні докладчика було три книжки про подорожі до СССР і про вражіння там. Це «Opierzona Rewolucja» Мельхіора Ваньковича, «Думу над Azją» Ванди Краген и «Bezdroża Rosji Sowieckiej» Яна Івасевича. Перші два автори — більше менше відомі польські письменники (Краген тако-ж перекладачица багатьох творів з чужих мов), третій — професор Варшавської політехніки.

В першій книжці, написаній дуже легко, місцями навіть талановито, автор оповідає про свій побит лише в Москві і то на протязі неповних двох тижнів. Книжка наскрізь перейнята неприхованим совітофільством: все, що він бачить у Москві і що трапляється по всіх інших країнах в СССР, в його очах набирає чогось надзвичайного, що свідчить про безсумнівну переому совітського комуністичного ладу. За величезні досягнення там він уважає питання до вищих ступнів освіти

всіх на-пів диких народів Азії, віддані до уряду й віру в нього всього молодого покоління і навіть чималої частини старшого. «Щоб створити великі речі, потрібні — каже він — матеріал і праця. Сировини Росія має аж занадто, а якщо і людину вона має на своїм боці, то справу вже виграно». «Молодь і робітники мають в Росії велику цінність, якої, на жаль, бракує в капіталістичних країнах; цінність ця — надія». «Поваливши старі форми, поліпшуючи умови життя, люди з другої сторони барикади посуваються вперед, щоб виправити свої помилки. Чи у нас, де форми залишаються старі, де погіршуються умови життя, є який небудь рух до виправлення наших помилок?» — запитує автор, закінчуючи свою книжку

Коли до цього змісту додати, що книжку оздоблено дуже цікавими й добрими фотографіями, візерунками виключно совітського походження, коли окладинку, крім те-ж дуже доброго совітського фотомонтажу, оздоблено гаслом «пролетарі всіх країн єдналися» аж 16 мовами, то цілком безсумнівний стає вплив совітів на автора, який по своєму короткому перебуванні лише в Москві міг користуватися тільки з тих джерел, що йому підсовували гостинні хазяї.

Друга книжка охоплює значно більший час перебування в ССР.

Пані Краген мала змогу проїхати до Кузнєцька в Сибіру. Книжка те-ж совітофільська, здається, під впливом певного сантименту до приятеля з дитинних літ авторки, комуніста, одного з керівників Кузнєцька. Авторка головне захоплюється жеґтвенною безперервною працею тамтешніх людей, серед найжахливіших умов, їхньою сліпою вірою. Авторка так закінчує свою дуже легко, дуже цікаво написану книжку: «Не знаю, чи добре я зрозуміла; що бачила там, не знаю, чи добре розумію те, що бачу тут. Знаю тільки й усвідомлюю, що там інакше. І все частіше сниться мені Росія, біла величезна країна, тверді люди, сталеві машини». Ав-

торка те-ж весь час перебувала в найближчому контакті з видатними комуністами і не заперечує навіть того, що вони впливали на неї.

Третя книжка написана зовсім інакше, трохи за сухо, трохи без системи. Автор, на жаль, іноді не зовсім обґрунтовано, а іноді, не зазначаючи джерела цифрових даних, підходить зовсім інакше до життя в ССР, ніж попередні згадані автори. Шляхом багатьох спостережень, він приходить до висновку, що п'ятилітка збанкрутувала, що вся країна не далека від цілковитого банкрутства, що людність там перебуває в жалких, цілком безнадійних умовах, що вона ненавидить сучасний стан і мріє про його зміну.

Цікаво, що всі три книжки перейнято русофільством — у Ваньковича певним сантиментом до старої Росії, у Краген взагалі до всього російського, а в Івасевича те-ж до колишньої Росії. Внаслідок цього ставлення до ССР, як до єдиної неподільної Росії, у жадного з перелічених авторів і згадки немає про національні питання, про розв'язання їх, не дивлячися на те, що Івасевич побував і на Україні (на жаль, він не передає жадного свого враження, винесеного звідти).

Таке ставлення приводить і пересічного читача до думки, ніби в ССР жадних національних проблем не існує і що по суті це є та попередня Росія, тільки під новою, іншою вивіскою.

В цьому і є головна шкідливість зґеґерованих книжок, не кажучи тако-ж і про цілком необґрунтоване чимсь ґеґальним совітофільством перших двох з них.

— 14 березня с. р. відбулися збори Економічного Семінару, на яких інж. М. Дереванко зачитав доповідь на тему «Про трьохчленний поділ суспільного організму Рудольфа Штайнера».

Докладчик подав короткий нарис соціально-господарчої концепції Р. Штайнера, відомого творця антропософії. Ідея трьохчленного поділу суспільства (право, господарство, духове життя) і зв'язана з нею ідея асоціативно-

го господарчого устрою перші роки після війни знайшла широкій розголос в Австрії і Німеччині, але дуже скоро ширші маси відійшли від цих ідей, і наука Штайнера стала уділом невеликого кола людей, що творять антропософські товариства. В основі ідеї Р. Штайнера лежить духовне удосконалення і переродження людини, а вже внаслідок цього переродження може прийти і зміна соціально-господарчого устрою людства.

Доповідь викликала жваві дебати, в яких взяли участь проф. І. Шовгенів, М. Ковальський, інж. Л. Панасенко і інж. Є. Гловінський. Опоненти виступили з критикою думок Штайнера, які подав докладчик, вказуючи на абстрактність і недоведеність тез і неясність тих засобів і того шляху, яким мав би простувати духовий розвиток людини до все більшого удосконалення.

— 74-ту річницю смерти Т. Шевченка у Варшаві українська колонія відсвяткувала урочистою академією, яку влаштувала Головна Управа УЦК.

Програм академії складався з доповіді проф. В. Зайцева на тему: «Життєвий шлях Т. Шевченка», виступу Українського Національного Хору ім. М. Лисенка під керівництвом п. С. Сологуба, солових виступів п. О. Любич-Парахонякової, п. М. Ольхового й д-ра В. Тисяка та артистичної декламації п. Н. Юрчинської-Поповичевої («Титар»).

На академію завітала велика кількість членів варшавської колонії й гостей. Це було велике репрезентативне свято, й треба пожаліти, що для такої добірної аудиторії доповідь була занадто популярною, стрій деяких виконавців цілковито не відповідав урочистій академії, а деякі точки артистичного програму завжди чомусь повторюються ті самі, що й давніше, що перестає бути цікавим.

І. Л.

— В Українському Клубі у Варшаві 14 березня с. р. відбулася доповідь п. Л. Маслової на тему: «Мурована церковна архітектура княжої доби на Україні», багато ілюстрована світлинами.

— 17 березня с. р. відбулися загальні збори членів Українського Клубу у Варшаві під головуванням проф. Р. Смаль-Стоцького й секретарюванні п. ред. М. Куніцького.

Загальне справоздання про минулорічну діяльність Клубу зложив д-р М. Ковалевський, про фінансовий стан Клубу — п. О. Бакало, а про діяльність секретаряту — п. Є. Новицький. Кількісний стан членів Клубу збільшився й у минулому році. За відчитний рік у Клубі відбулося 12 відчитів, 20 вечірок, 1 репрезентаційний концерт-баль і 1 маскові-вечерниці.

Відмітити треба, що в минулому році в члени Клубу вписалася тако-ж значна частина членів Української Парламентарної Репрезентації.

Після доповіді Ревізійної Комісії, який зробив ген. В. Змієнко, і дискусій над справозданням Управи Клубу, збори обрали нову Управу Клубу, до якої увійшла більшість членів дотеперішньої Управи, на чолі з д-ром М. Ковалевським.

— У клубі «Прометей» у Варшаві 7 березня с. р. відбулася доповідь п. Ольгерда Гурки на тему: «Татари в історичній дійсності».

— В корпорації «Запорожжя» у Варшаві 9 березня с. р. відбулася доповідь п. Б. Ольхівського на тему «Русь і Україна», а 16 березня — д-ра В. Івановича на тему «Українці в Румунії».

— Шевченкове свято в Кічинському відділі УЦК відбулося в помешканні голови відділу п. Олексієнка 10 березня с. р. На святі були, крім членів відділу з дружинами, ще й гості з пінської групи.

Свято розпочалося вставанням із місць і співом «Заповіту». До-

повідь про життя Т. Шевченка на засланні виголосив п. Олексієнко, а про дитячі літа Шевченка — п. П. Ясинський. Далі йшло кілька декламацій. Донька голови відділу Олеся продекламувала «Шевченківські роковини» та «Нема на світі кращого нічого». Після закінчення свята, у голови відділу відбувся спільний обід. Перед тим як розійтися, заспівали всі гуртом «Ще не вмерла Україна». Хто живе за 20-30 верст, вийшли раніше, а кому додому верст 5 до 15 — залишилися ще й на чай.

Довго під час обіду й чаю точилася бесіда про минулі події й бої за Україну, в яких брали участь зібрані. Трудно все це описати, але кожний добрий і щирий козак може сам уже відчувти, пригадуючи собі, як боровся на фронті і перейшов усього — і до доброго, і злого.

О л .

— Рік праці Білостоцького відділу УЦК. 10 лютого с. р. відбулися загальні збори Білостоцького відділу УЦК під головуванням полк. Л. Писанюка при секретарі інж. Д. Савенкові.

З широким докладом про минулорічну діяльність Управи відділу виступив інж. С. Момот, зазначаючи, що загальною лінією діяльності Управи було зміцнення зв'язків і організаційного життя колонії. Маючи таку мету, Управа протягом минулого року влаштувала 8 загальних зборів членів відділу, присвячуючи їх важливим подіям нашої минувшини та на яких зачитувалися відповідні доповіді. Так, відбулися збори, присвячені Шевченковим роковинам, річниці смерті Головного Отамана С. Петлюри, трагедії в Базарі, смерті першого голови Центральної Ради проф. М. Грушевського, ролі в нашій історії гетьмана І. Мазепи і т. д. 22 січня с. р. відбулися збори, присвячені 17-ій річниці проголошення державної незалежності УНР, а 30 січня — присвячені бою під Крутами. 6 січня с. р.

було влаштовано козацьку святу вечерю. Крім того, 27 травня м. р. Управою відділу було організовано урочисту панехиду по св. пам. С. Петлюрі.

Відділ приймав участь у III делегатському з'їзді української еміграції у Польщі, на який вислав делегата на власний кошт.

5 серпня м. р. відкрито було при відділі «дитячий садок», до якого що-неділі вчашає 8-9 дітей для навчання української мови. Діти дістають у садку сніданки й мають там тако-ж корисну розвагу. 7 січня с. р. влаштовано було для дітей ялинку на кошти, зібрані між членами відділу.

Культурно-освітня праця серед членів відділу провадилася групою місцевих українських інженерів та жертвенною працею полк. Л. Писанюка. В помешканні відділу є тако-ж радіо-апарат.

Протягом минулого року Управа відділу відбула 23 засідання. Матеріальний стан членів відділу останнім часом значно погіршився. Поширення безробіття серед місцевої української інтелігенції, що до скарбниці відділу вносила збільшені членські в'їздки, відбилосся й на фінансових засобах відділу.

Після зачитання скарбниці п. О. Михайличенком грошового справоздання та інж. В. Сухоставським акту ревізії, відбулася дискусія, а потім було обрано на голову відділу — полк. Л. Писанюка, та на членів Управи — інж. С. Момота, інж. О. Ковальського, п. П. Фалютинського, п. О. Михайличенка.

При закінченні зборів односторонньо було ухвалено надіслати привітання до Пана Головного Отамана А. Лівіцького, п. військового міністра ген. В. Сальського та п. директора Українського Наукового Інституту у Варшаві проф. О. Лотоцького — з нагоди 45-тилітнього ювілею його громадської й 40-літнього наукової праці.

— Свято Союзу Українок в Українській Станиці у Каліні.

Треба віддати справедливість ініціативній групі і жінкам-членкиням Союзу, що із справді гідною подиву енергією та завзяттям виконали спочатку перші формальні вимоги та накреслили план майбутньої праці. Особливо повчальною була їх жертвенність для купівлі свого прапора. День 26 лютого с. р. було призначено для його урочистого посвячення.

О год. 17 того дня наше суспільство мало нагоду ще раз виявити свої патріотичні почуття на цьому урочистому святі. Організоване жіноцтво з прапором вирушило із станичного театру до церкви походом. Чоло походю прикрашували дитячий прапор, за яким стрункими рядами марширувала дітвора й шкільна молодь — саме той матер'ял, з якого матері мають кувати залізних борців за майбутнє нашої батьківщини. Біля церкви похід зустрічались і вітали високі представники місцевої польської влади та гільні українські організації. Церква заповнилась карними рядами жіноцтва, дітвори та громадянами. Після коротенької гарної промови, о. ігум. Якубовський розпочав молебен і обряд посвячення прапора, що тишив очі присутніх національними барвами і золотими тязубами по обох боках. Співав хор ім. М. Леонтовича при Т-ві Вояків Армії УНР, підсилюючи урочистість хвилі. Хрестними були ген. Брошевич (за мін. ген. Сальського), ген. Базильський, пані Ф. Омелянович-Павленкова й пані Р. Сотникова.

Після многоліття похід направився знову до станичного театру, де, після співу національного гімну, розпочався обряд вбивання цвяхів. Цвяхи вбили делегати наших організацій, команди складу й генерали. Делегати висловлювали свої побажання Союзіві під акомпанімент гримкого і бадьорого «Слава» присутніх.

Урочистість було закінчено шклянкою чаю в Клубі Т-ва Вояків, де в симпатичному, родинному товаристві зібрані мали

нагоду зблизитись ще тісніше для успіху в майбутній праці.

Одною тінню була несприятелів делегата від організації інвалідів, яким було надіслано запрошення і замовлено цвяшок і для їхнього делегата. Цвяшок так і залишився не вбитий... Не сміємо припускати, що то був бойкот організації інвалідами, бо віримо, що ті, хто за нашу національну справу стратив найбільше, мусіли б відчувати наші прагнення і добру волю помогти нашою співпрацею у будівні незалежності України.

П р и с у т н і й .

В Болгарії

— Зустріч Нового Року в Софії. Проминуло 14 років нашого емігрантства, а українці в Софії ще не робили зустрічі Нового Року разом, бо все якое чудно було святкувати його раніше Різдва. А зараз уся Болгарія празнує офіційно по новому стилю, так разом з ними й ми. З наближенням Нового Року в душі кожного емігранта сильніше горить надія на визволення нашої поневоленої батьківщини, а разом з тим і на кінець нашого поєвірвання на чужині.

Зустрічати Новий 1935 Рік зібрався софійські українці в помешканні Українського Клубу. О год. 10 веч. почали сходитися члени Української Громади в Болгарії, Гімнастичного Товариства «Січ» та Союзу козаків-націоналістів. За 5 хвилин перед північчу всі посідали за столи й чекали, поки гарматні стріли не повідомлять, що Новий Рік наступив. При першому стрілі піднялися пп. проф. М. Парашук та Яків Лопух і поздоровили всіх присутніх з Новим Роком та побажали щастя, здоров'я й витривалости.

Почалися новорічні промови, які всі майже кінчилися одним побажанням, щоб у цьому році всім нам допоміг Бог побачити рідну землю. Проголошено було тости за світлий уряд УНР, за всіх, хто бореться в ім'я нашої ідеї та за тих, кого катують вороги України.

Рада Української Громади до- ручила п. Крупицькому пере- дати в цей вечір адрес п. проф. М. Парашукові, в якому п. проф. Парашука проголошується почес- ним головою організації.

Зустріч Нового Року у весе- лому настрої затягнулася аж до ранку.

— З життя Україн- ської Громади в Плов- діві. І в цьому році Громада влаштувала в своєму помешканні ялинку для дітей. Почалося свя- то співанням хором «Роздество Христове», після чого були тан- ці навколо ялинки. Під час тан- ців на сальо ввійшов «Дід-Мороз», який роздав дітям дарунки, піс- ля чого діти ще декламували, на радість своїх батьків, одер- жуючи гучні оплески.

По перерві відбулася бра- терська вечеря, після якої за- чалися співи, танки й деклама- ції дорослих. Всі були дуже за- доволені святом і закінчилося воно пізно вночі.

— Свято незалежності від- святкувала Громада 27 січня с. р. О год. 11 рано відправлено було молебен з проголошенням многоліття Державі Українсь- кій, її вождям, українському воєнству та Громаді. Після молеб- на по короткій перерві п. Гергель невеликою промовою відкрив святочну академію. Громадський хор під орудою п. М. Паніна заспівав український та болгар- ський гімни, після чого інж. Д. Петрюк з'ясував значіння на- ціонального свята, а п. Ю. Андрієвський прочитав дуже змістовну доповідь на тему: «17- тилітні роковини IV Універса- лу». Після доповіді хор за- співав «Молитву козака» та «Заповіт». Доповідь звору- шила багатьох між присутніми і в багатьох на очах були сльози.

— Збори Громади відбулися то- го-ж дня по обіді. Після звітів Уп- рави Громади та Контрольної Ко- місії, збори уділили старій Управі абсолюторіум та обрали нову Управу в складі: п. Ю. Ан- дрієвський — голова, п. Г. Го- рянів — заступник голови, п.

Д. Петрюк — секретарь, п. М. Литус — скарбник, п. М. Дудка — радник, п. Б. Кашинський — бібліотекар, та п. О. Пикало — запасовий член Управи. До Кон- трольної Комісії ввійшли: п. Г. Бондаренко — голова, та пп. О. Дудка й П. Пацюк — члени.

Голова зборів, п. Петрюк, по- дякував од імени зборів стар- рій Управі за її корисну пра- цю та побажав новій Управі ус- піху в роботі. Голова нової Упра- ви з свого боку подякував зборам, за всю Управу, за довір'я й за- начив, що Управа приложити всі зусиль, щоб виконати свої завдан- ня, а громадян загликав до єд- ності.

Збори було закрито о год. 4, а ввечері члени Громади, разом з гостями, знову зішлись на бра- терській вечері і весело провели вечер, співаючи під час вечері українських пісень.

Управа Громади при цій наго- ді висловлює свою щирю подяку за активну участь у підготовлен- ні свята пп. М. Паніну, що ди- ригував хором, Д. Потєпоху. Є. Кузьмюку та А. Губі.

Проти знищення собору св. Софії в Києві.

В «Ділі» ч.74 з 21.III с.р. зна- ходимо такого листа:

Варшава, 18. III. 1935.

Високоповажаний пане Редакторе!

З України приходить страшна вістка, що московський больше- вицький уряд України рішив збу- рити собор св. Софії, що дорого- цінну пам'ятку, якій мало є рів- них на Заході Європи, цей сим- вол віри Христової в серці Ук- раїни.

Жахом і обуренням пройняла ця вістка всю еміграцію.

Як якесь людини негідне зди- чавіння нотує цей замір заграни- чна преса і містить вже навіть ро- сійські голоси в обороні собору (диви «Таймс» за останні тижні).

Дозвольте мені, Високоповажа- ний пане Редакторе, в імені У. Н. Р-івської політичної емігра- ції прилюдно заapelювати до Ви- сокопоесвященних Митрополи- та і Владик Греко-Католицької

Церкви, як тако-ж до українських Владик Православної Церкви в Польщі, щоб зволили ласкаво звернутися до св. Отця Папи Римського, до Святійших Патріархів Православної Церкви і до Його Милости Архиспископа Кентерберійського з гарячим проханням піднести свої впливові голоси в обороні собору св. Софії.

Одночасно пр ох аємо наших єпископів уклінно, щоб зложили свій протест проти цього варварства перед Лігою Нагодів, прохаючи її присилувати свого нового члена триматися засад культури й цивілізації.

Українська політична еміграція поведе через свої урядові чинники відповідну акцію на міжнародньому терені і має надію, що всі політичні і культурні чинники українських земель під Польщею підтримають ті заходи.

Прийміть, Високоповажаний пане Редакторе, вислови моєї широкі до Вас пошани

Р. С м а л ь - С т о ц ь к и й .

Чужина проти руйнування св. Софії в Києві.

Вістка про намір большевиків зруйнувати Собор св. Софії в Києві викликала голосний протест англійської громадської опінії і впливових органів англійської преси.

«Таймс» з 27 лютого містить допис відомого мистця сера Вільяма Мільнера, який «висловлює свій голосний протест, як архітект, проти знищення незаступного мистецького твору». Дописувач нагадує, що св. Софія є такою власністю мистецького людського загалу, як Йорк-Мінстер або собор св. Павла в Англії. «Св. Софія — каже він — викликає подив і захоплення генерацій».

Сера Вільяма Мільнера гаряче підтримує Анета М. Б. Мікін у «Таймсі» з 12 березня. В цій довгій статті згадується про мистецькі цінності собору св. Софії, побудованого князем Ярославом у 1037 році. Стаття звертає особливу увагу на незрівняні фрески, мозаїки, запрестоль-

ну Діву Марію в темно-блакитній туніці на золотому тлі, гробницю князя Ярослава й інші мистецькі твори, яким нема рівних у світі.

«Н'ю Стейтсмен Енд Нейшен» з 16 березня нагадує, що большевики дуже пишуться будівлею Дніпрельстану й одночасно руйнують св. Софію — славу і красу Києва.

Протестні статті в цій справі надрукували ще: «Морнінг Пост» (28 лютого), «Таймс» (1, 5, і 14 березня).

(У к б ю р о . Л о н д о н) .

* * *

«Журналь де Женев» з 16 ц. м. приніс замітку такого змісту: «Зруйнування катедри святої Софії в Києві. Проект зруйнування славетної катедри святої Софії в Києві викликав зрозуміле обурення в мистецьких колах усього світу. Ця загально відома церква є єдиним пам'ятником византійського мистецтва ХІ віку, добре вдержаним та реставрованим славнозвісним гетьманом Мазепою. Церква ця положена в куті великої площі, тому погликатися на потребу руху ніяким чином не можна; можна думати, що це є кампанія проти історичних українських пам'ятників».

(У к б ю р о . Л о н д о н) .

Бібліографія.

— У к р а ї н с ь к и й Н а у к о в и й І н с т и т у т з а п ' я т ь л і т й о г о і с н у в а н н я . 13. ІІІ. 1930—13. ІІІ. 1935. Варшава. 1935. На пятнадцять існування випустив Інститут книжечку, присвячену огляду діяльності за перші роки свого життя. По короткому вступі про історію заснування і завдання Інституту, ми знаходимо в книжці такі розділи: Видавництво, що складається з «Праць Українського Наукового Інституту» по різних серіях, видання «Пана Тадеуша» в українським перекладі, повного видання творів Шевченка в 16-ти томах; наукова праця Інституту, що виявляється в комісіях та семінарах, а саме: семінарі еконо-

мичному, правничій комісії, історично-літературній комісії, комісії перекладу Святого Письма та Книг Богослужбових на українську мову, комісії дослідження історії українського руху й комісії для дослідів над польсько-українськими питаннями; виклади: виклади в Українському Науковому Інституті, виклади в інших установах, популягні виклади, виклади по радіо; участь в наукових з'їздах; контакт та співпраця з суголосними установами; культурна інформація; стипендії; бібліотека.

Ми навели заголовки розділів на те, щоб показати, який насичений зміст має ця невеличка книжечка. Конспект діяльності Інституту, стислий і діловий, що знаходимо ми в ній, показує, яку велику працю переведено ним за небагато літ. Кожен, хто цікавиться українською науковою роботою і взагалі культурним життям, повинен ознайомитися з цим змістовним оглядом.

Рекомендуємо його й увазі наших читачів.

На пресовий фонд «Тризуба».

На пресовий фонд «Тризуба» зложили: п. В. Остапчук — 1 зол., п. М. Назаренко — 2 зол.

Листування Редакції.

— Відділові у Б'лостоці УЦК у Польщі. Дякуємо. Вислали премію — календар «Криниця».

— Відділові в Єзерах УЦК у Польщі. Дякуємо. Вислали листа й премію.

— ВШП. В. Остапчук-ві. Орішково. Книжку вислали. Справу залагодимо. Дякуємо за ваші пожертви. Ваш залик до лицарів Залізного Хреста не містимо, а справу передали до полагодження Головної Управи УЦК у Польщі, якій відомі адреси де-яких осіб, до яких ви звертається.

Яків Палійчук, біженець, що перейшов у серпні 1933 року совітсько-турецький кордон і опинився в Дамаску (Сирія), розшукує своїх родичів — брата Бориса, хорунжого Армії УНР, тітку Ольгу Андріївну Ляховську, близьких — Леона Євменовича Костянюка та Омеляна Петровича Кушика і Сільвестра Ковтуна. Інформації прохається адресувати через редакцію «Тризуба».

В Українській Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі

в суботу 6-го квітня має одбутися о 20 год. доповідь В. Прокоповича:

Сфрагистичні анекдоти

ілюстровані світлинами з чарівного ліхтаря.

Вступ вільний.

В неділю 7-го квітня в салі Бельгійських Інвалідів (59, rue Vergniaud, Paris-XIII) відбудеться

Шевченківський концерт

що його влаштовує з участю пані Горлевської, п. п. Топольського, В. Солодаря, п. Мігалья та инш.

хор Т-ва б. Воляків Армії УНР у Франції

В програмі співи соло та мішаний і чоловічий хор. Детальніше в програмах.

Початок о 16 години. Вступ — 5 фр.

Редакція і адміністрація: 42, rue Denfert-Rochereau, Paris-V
Tél. Danton 80-03.

Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.

Редагує — **Комітет.**

Адміністратор: **Іл. Косенко**

Le Gérant: M-me Perdrizet.